

Spoločný program rozvoja Horného Liptova do roku 2022

Liptovský Peter

Strana 1

Štruktúra dokumentu Spoločný program rozvoja obcí Horného Liptova do roku 2022:

Úvod: ako sme spoločne programovali

Analytická časť: regiónu Horný Liptov

Vízia: Horný Liptov 2022

Stratégia pre dosiahnutie vízie Horného Liptova: strategický a špecifické ciele

Programová časť: návrhy opatrení a aktivít na dosiahnutie cieľov, výber monitorovacích ukazovateľov v 25 obciach Horného Liptova a pre spoločnú regionálnu časť

Realizačná časť: organizačné a komunikačné aspekty, systém monitorovania a hodnotenia, akčný plán 2015 – 2016 (región Horného Liptova)

Finančná časť: indikatívny finančný plán a prehľad potenciálnych zdrojov pre viac zdroje financovanie (región Horného Liptova)

Obsah predkladaného dokumentu:

1. Liptovský Peter: minulosť a súčasnosť
2. Vízia: Liptovský Peter v roku 2022
3. Stratégia pre dosiahnutie vízie
4. Ciele a opatrenia podporujúce stratégiu
5. Členovia pracovnej skupiny Liptovský Peter
6. Prílohy
  - Príloha č. 1: Formulár opatrení špecifického cieľa 1 pre obec Liptovský Peter
  - Príloha č. 2: Formulár opatrení špecifického cieľa 2 pre obec Liptovský Peter
  - Príloha č. 3: Formulár opatrení špecifického cieľa 3 pre obec Liptovský Peter
  - Príloha č. 4: Formulár opatrení špecifického cieľa 4 pre obec Liptovský Peter
  - Príloha č. 5: SWOT analýza Liptovského Petra
  - Príloha č. 6: Prehľad spoločných cieľov, opatrení a aktivít pre Horný Liptov
  - Príloha č. 7: Spoločný súbor monitorovacích ukazovateľov pre Horný Liptov
  - Príloha č. 8: Formulár opatrení špecifického cieľa 1 pre Horný Liptov
  - Príloha č. 9: Formulár opatrení špecifického cieľa 2 pre Horný Liptov
  - Príloha č. 10: Formulár opatrení špecifického cieľa 3 pre Horný Liptov
  - Príloha č. 11: Formulár opatrení špecifického cieľa 4 pre Horný Liptov

1. Liptovský Peter: minulosť a súčasnosť

Liptovský Peter je rozvíjajúca sa obec vidieckeho typu s výhodnou strategickou polohou, ktorá poskytuje pre svojich obyvateľov príjemné bývanie v peknom prostredí. Obec sa spomína už v roku 1286 ako Zenthpetur, Scentpeter. Patrila predkom rodiny

Szentiványiovcov, časť majetkov vlastnili Pottornaiovcí z Podturne. Od roku 1363 sa vyvíjala ako zemepánske mestečko s trhovým právom. V roku 1709 za povstania Františka Rákócziho II. bola zničená. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a od 19. storočia murárstvom, mnohí pracovali na stavbách v Budapešti. Po roku 1918 ostali pri tradičných zamestnaniach. Boli tu rozvinuté domáce remeslá, tkanie plátna, súkna i handričkových pokrovcov. Bola tu valcha, vyrobené súkno sa používalo na šitie kapcov. Obec sa zapojila do povstania. Počas oslobodzovacích bojov v roku 1945 bola niekoľko týždňov vo frontovom pásme.

Družstvo založili v roku 1950, od roku 1962 tu bola štátna šľachtiteľská stanica zameraná na šľachtenie zemiakov.

Gotický kostol zo 14. storočia zanikol v roku 1786. Zachovala sa zvonica z roku 1850, škola a kultúrny dom zo začiatku minulého storočia. Uchovala sa hromadná zástavba murovaných domov tvoriacich námestie mestského typu z 19. storočia. Domy sú dielom chýrnych liptovských murárov, ktorí stavali Budapešť. Obec má evanjelický kostol postavený v rokoch 1939 - 1940.

V obci hospodária s lesom dve urbárske spoločenstvá. Majetok *Pozemkového spoločenstva Svätajánskej doliny v Liptovskom Petre* sa nachádza v jednej z najkrajších dolín Slovenska v Jánskej doline a tiahne sa až na vrchol Ďumbiera. V prvej polovici minulého storočia ho odkúpili gazdovia z Liptovského Petra združení v Hôľnej spoločnosti Svätajánskej doliny od grófa Jozefa Szentiványiho. Okrem ťažby dreva pozemky využívali na pasenie oviec a dobytky na vysokohorských poľanách. Pod Krakovou hoľou sa nachádzajú rozsiahle jaskynné systémy typického vysokohorského krasu s rekordnou hĺbkou 495 m. Významné je aj zastúpenie vzácných druhov živočíchov: kamzík, svišť, medveď, orol, sokol, tetrov, hlucháň, jariabok, rys, vlk.

Katastrom obce preteká rieka Belá, ktorá z rybárskeho hľadiska patrí do pásma lososovo-pstruhového. Hlavné lovné ryby sú: pstruh potočný a dúhový a lipen obyčajný. V letných mesiacoch poskytuje rieka Belá priaznivé podmienky na raftovanie.

Klub seniorov v Liptovskom Petre má 70 členov, ktorí v dobrovoľníckej činnosti odpracovali tisícky hodín pre obec aj pre urbárske pozemkové spoločenstvo. Vedia sa zabaviť, chodia na rôzne výlety.

Materská škola sa zapojila do projektu *Zelená škôlka*, na ktorom spolupracuje s *Urbárskym pozemkovým spoločenstvom*. Deti dostali do starostlivosti studničku v blízkom lese, ktorú pomenovali *Studnička pod stromom*. Deti tu nielen vidia vyvieranie vody, ale spoznávajú aj jej význam pre človeka, učia sa ochraňovať prírodu a správať sa v lese.

Obec organizuje pravidelné akcie ako Motokros Kaleník, Deň matiek, Medzinárodný deň detí a divadelné predstavenia ochotníckych divadiel. Obľúbenými športmi sú stolný tenis, motokros a futbal.

Medzi významné osobnosti Liptovského Petra patria Štefan Bella, hydrotechnik a spoluautor komplexného vodohospodárskeho plánu Slovenska, Mária Bellová, prvá slovenská lekárka, generál Ferdinand Čatloš, minister národnej obrany SR v rokoch 1939-45, Irena Jakubcová-Dérerová, priekopníčka detskej kardiológie, fotograf Martin Martinček, literárny historik a básnik Pavol Vongrej, herec Vladimír Kostovič.

Súčasná aktivita vedenia obce sú orientované na občana. Cieľom je vytvorenie lepších podmienok na bývanie, prácu a rekreáciu, vytvorenie atraktívnejšieho prostredia skvalitnením zanedbaných častí obce, ako i častí s vysokým rozvojovým potenciálom. Investície sa orientujú skôr na rekonštrukciu a obnovu, než na výstavbu na zelenej lúke. Zhodnocujú sa významné urbanistické, historické, architektonické a environmentálne hodnoty územia. Ľudí spája myšlienka *Rozvíjame spolu našu krásnu obec pod Tatrami - Liptovský Peter*.

2. Liptovský Peter v roku 2022

Príťažlivá obec pre obyvateľov aj návštevníkov charakteristická súdržnosťou, pokojným a bezpečným životom, dobrým spoložitím s rómskou menšinou a prisťahovalcami. Ľudia majú záujem o veci verejné, neočakávajú všetko len od samosprávy, ale sú sami iniciatívni. V obci a okolí je poriadok, požiarnici a športovci sú úspešní v súťažiach, darí sa sceľovať pôdu a pokračuje výstavba rodinných domov. Odmenou za dobrovoľnícku činnosť sú spoločné výlety napríklad na vinobranie alebo za poznaním iných regiónov.

3. Stratégia pre dosiahnutie vízie obce

Občania obce a jej predstavitelia sú pripravení naplniť víziu budúcnosti

- sústavnou prácou samosprávy na zlepšovaní kvality života obyvateľov mesta v oblasti služieb a infraštruktúry,
- vytváraním podmienok pre vznik a udržanie pracovných príležitostí,
- **kladením dôrazu na aktívnu občiansku spoločnosť a spoluprácu,**

- ako aj šetrným využívaním prírodných zdrojov a aktívnou ochranou hodnôt územia.
Za prioritu je považovaná oblasť občianskej spoločnosti.

4. Ciele a opatrenia podporujúce stratégiu rozvoja obce

V rámci spoločného programového dokumentu Horného Liptova je **strategická časť** pre všetky obce rovnaká. Hierarchicky usporiadaný systém cieľov, opatrení a indikatívnych aktivít (v rámci ktorých sú zatriedené zámery a projekty plánované v obciach) dokumentuje **strom cieľov** platný pre celý región Horného Liptova. Z tejto ponuky si jednotlivé obce vyberajú do svojho programu tie indikatívne aktivity, ktoré sú v súlade so zvolenou stratégiou obce a pripravenými zámermi (projektmi). V prípade, že sa v priebehu realizácie programu rozvoja vyskytnú nové zámery, je možné ich v rámci jeho každoročnej aktualizácie doplniť podľa ponuky zo spoločného stromu cieľov.

Špecifická pre každú obec je **programová časť**, ktorej súčasťou sú **opatrenia a aktivity** na dosiahnutie vytýčených cieľov, ako aj súbor vybraných **monitorovacích ukazovateľov výstupu** pre hodnotenie na úrovni aktivít. Ukazovatele **výsledku a dopadu** na úrovni hodnotených cieľov (štyri špecifické ciele a jeden strategický cieľ) sú spoločné pre všetky obce regiónu a regionálnu programovú časť.

Prepojenie regiónu a jeho obcí v programovej časti symbolizuje štruktúra formulárov opatrení, do ktorých sme zahrnuli stratégiu regiónu (spoločná vízia, strategický cieľ, špecifické ciele a opatrenia). Kurzívou sú v rámci jednotlivých opatrení nadpísané spoločné indikatívne aktivity, pod ktoré zaradujeme konkrétne projektové zámery obcí. Tento prístup nám umožní systémové monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľov na regionálnej úrovni zberom, agregáciou a vyhodnocovaním údajov z jednotlivých obcí.

V **akčnom pláne** sú rozpracované projektové zámery na obdobie dvoch rokov, pričom každý projekt je opatrený informáciami o rokoch plánovanej realizácie, výške potrebných finančných prostriedkov, investorovi a jeho prípadných projektových partneroch, monitorovacích ukazovateľoch výstupu, ich počiatočnom a cieľovom stave a tiež zdroji informácií o týchto ukazovateľoch.

Plán **monitorovania a hodnotenia** popisuje spôsob zberu údajov na obecnej a regionálnej úrovni a metódy ich vyhodnocovania. Na úrovni opatrení zbierame a hodnotíme zrealizované výstupy aktivít/projektov v jednotlivých obciach. Na úrovni regiónu zbierame a vyhodnocujeme kumulatívne výstupy z obcí a hodnotíme dosiahnuté výsledky a dopady v rámci špecifických cieľov a strategického cieľa.

Finančný plán obsahuje prehľad finančných zdrojov a požiadaviek na ich čerpanie v rámci jednotlivých rokov programu.

5. Členovia pracovnej skupiny Liptovský Peter

- Ing. Anna Papajová, starostka obce
- Bc. Ján Kamenský
- Marek Zachar
- Milan Krivoš